

РЕШЕНИЕ

№ 25586

гр. София, 02.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 35
състав**, в публично заседание на 13.11.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петър Савчев

при участието на секретаря Богданка Гешева, като разгледа дело номер **4074** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК във вр. чл. 84, ал. 3 от ЗУБ.

Производството е образувано по жалба на Х. А. А., ЛНЧ: [ЕГН], гражданин на С., съд. адр. [населено място], [улица], партер срещу Решение № 3996/06.03.2024 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ, с което, на основание чл. 75, ал. 1, т.т. 2 и 4 от ЗУБ, на жалбоподателя е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут. Твърди незаконосъобразност на решението, поради противоречието му с материалния закон. Моли отмяна на решението.

Ответникът оспорва жалбата и моли да бъде отхвърлена.

Прокуратурата не взима становище.

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, поради което следва да се разгледа по същество.

Съдът, като взе предвид твърденията на страните и прецени събраните доказателства по реда на чл. 168 от АПК, приема следното от фактическа и правна страна при цялостна проверка на основанията за законност на акта по чл. 146 от АПК:

Обжалваното решение е постановено във формата и от органа по чл. 75, ал. 1 от ЗУБ, поради което е валидно.

Съгласно разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от ЗУБ [статут на бежанец](#) в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност

към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Жалбоподателят е подал молба за предоставяне на международна закрила вх. № 105400-7592/25.10.2023 г. пред ДАБ при МС. ДАБ при МС е провела процедура по 63а от ЗУБ, като е поканила и провела интервю с жалбоподателя, събрала е и други писмени доказателства във връзка с произнасяне по молбата. Правилно е обжалваното решение, което съобразява, че за жалбоподателя не са налице основанията по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, защото видно от отговорите по интервюто, той не заявява, че е обект на преследване по признаците по чл. 8, ал. 1 то ЗУБ. Жалбоподателят посочва, че той е бежанец от въоръжения конфликт в С., като незаконно през Турция, също незаконно влиза в България.

Съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ **хуманитарен статут** се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция, 2. изтезание, нечовешко или унизително отнасяне, или наказание, или 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. В административното производство е обсъдена справка на ДАБ за икономико-социалното положение в С., като правилно е прието, че предвид въоръжения конфликт в тази държава с давност от 2011 г. , то за жалбоподателя съществува реална опасност по смисъла на т. 3 от цитираната разпоредба.

Тези критерии за понятието „тежки посегателства“ възпроизвеждат чл. 15 от ДИРЕКТИВА 2004/83/ЕО НА СЪВЕТА

от 29 април 2004 година

относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Правилно с обжалваното решение се приема, че в случая се установяват разширенията, дадени в тълкувателно решение от 17.02.2009 г. на Съда на европейските общности по тълкуването на чл. 15 от ДИРЕКТИВА 2004/83/ЕО НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година, които се прилагат във връзка с чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ. Според това решение, наличието на подобна заплаха по изключение може да се счита за установено, когато степента на характеризиращо въоръжения конфликт безогледно насилие в страната достигне до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, поради самия факти на пребиваване там, е изложено на реална опасност да претърпи тежки заплахи. Правилно с обжалваното решение е прието, че спрямо жалбоподателя са налице сериозни и потвърдени заплахи, налични и към момента на процедурата, за да се счита, че ако се завърне в държавата си по произход С., той би бил изправен пред реален риск от тежки посегателства, за да му бъде предоставен хуманитарен статут. Правилно е съобразено, че събитията случили се в държавата по произход на жалбоподателя преди и след неговото напускане, налагат необходимостта от преценяване на предпоставките за прилагане на разширенията, дадени с горесцитираното решение от 17.02.2009 г. на Съда на европейските общности, дело С-465/2007 г. по тълкуването на чл. 15, б. „в“ във вр. чл. 2, б. „д“ от ДИРЕКТИВА 2004/83/ЕО НА СЪВЕТА от 29 април 2004 година, които събития

следва да се тълкуват в смисъл, че съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила, не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел, поради присъщи на неговото лично положение елементи. Правилно административният орган приема, че анализът на справката Дирекция „Международна дейност“ –ДАБ потвърждава думите на жалбоподателя относно обстановката в С. и причините а напускането му. Относно обстановката в С. се приема, че жалбоподателят не може да се очаква да се установи в друга част от територията на държавата, където да се ползва от закрила, която да бъде ефективна и да има траен характер и че не могат да бъдат изпълнени критериите за възможността за вътрешно разселване и следователно тази алтернатива е неприложима за него. Правилни са изводите на административния орган, че жалбоподателят е бил принуден да напусне страната си по произход, тъй като там е бил изложен на реална опасност от тежки и лични заплахи срещу неговия живот, поради наличието на съществуващ въоръжен конфликт. Завръщането му в С. в настоящия момент е неподходящо от гледна точка на физическата му безопасност. Ето защо, правилно е прието, че за жалбоподателя са установени предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 от ЗУБ.

Административният орган, обаче, съобразява, че по преписката е постъпило писмо от 20.02.2024 г. на ДАНС, с което се възразява на жалбоподателя да бъде предоставена закрила в Република България. Това становище е издадено на основание чл. 41, ал. 1, т. 1 от ЗАДН. Съгласно тази разпоредба ДАНС осъществява контролна дейност във връзка с пребиваването на чужденците в Република България, като дава становища по молби за предоставяне на статут на бежанец, хуманитарен статут и временна закрила по ЗУБ, като това правомощие е предвидено изрично и в чл. 58, ал. 10 от ЗУБ. В становището е посочено, че ДАНС разполага с информация, отразена в справка рег. № RB-202001-001-03/T-6-548/26.01.2024 г. , според която жалбоподателят представлява заплаха за националната сигурност на Република България. Административният орган съобразява, че становището изхожда от специализиран орган за контраразузнаване и сигурност, чиято основна функция е разкриване, предотвратяване, пресичане и неутрализиране на заплахите за националната сигурност – чл. 2, ал. 1 от ЗДАНС. Този специализиран орган притежава изключителната компетентност да извърши преценка за наличие на обстоятелствата по чл. 12, ал. 1, т. 6 и чл.12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ в съответствие с правомощията си по ЗДАНС. Ето защо, съображението на административния орган е, че установената заплаха за националната сигурност е извършена от компетентен орган, което становище е обвързващо органа по предоставянето на международна закрила, който следва да изпълни императивните норми на чл. 12, ал. 1, т. 6 и чл.12, ал. 2, т. 4 от ЗУБ при обвързана компетентност: на чужденец, за когото има сериозни основания да се предполага, че представлява заплаха за националната сигурност, не се предоставя статут на бежанец или хуманитарен статут. Цитира се чл. 17, т. 1, б. „г“ от ДИРЕКТИВА 2011/95/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 13 декември 2011 година

относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, според който гражданин

на трета държава или лице без гражданство се изключват от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарната закрила, ако съществуват сериозни основания да се счита, че съответното лице представлява заплаха за обществото или за сигурността на държавата-членка, в която се намира.

Жалбоподателят, обаче, възразява че ответникът не е следвало да действа при условията на обвързана компетентност, а при оперативна самостоятелност. В този смисъл – решение по дело C-159/21 на СЕС – не се допуска национална уредба, при която органи на националната сигурност с немотивирно становище да констатира, че едно лице представлява заплаха за националната сигурност. Необходимо е за всеки един случай, конкретно да се извърши преценка. Не е бил запознат със становището на ДАНС. Не става ясно как е било мотивирано то. При тези възражения, Решение № 9349 от 9.10.2023 г. на ВАС по адм. д. № 4863/2023 г., IV о., докладчик председателят К. Х., разяснява, че установената до постановяването на горепосоченото решение на СЕС, практика на състави на четвърто отделение на ВАС, /според която при отрицателно становище на ДАНС, председателят, съответно заместник председателят на ДАБ, най-общо е длъжен да откаже предоставянето на международна закрила/, както е станало в настоящия случай. Решението на ВАС развива и следните съображения: според постоянната практика на СЕС принципът на предимство на правото на Европейския съюз /ЕС, Съюза/ утвърждава върховенството на правото на Съюза над правото на държавите членки. Този принцип задължава всички институции на държавите членки да осигурят пълното действие на различните съюзни норми, като правото на държавите членки не може да накърнява признатото действие на тези норми на тяхната територия. Позоваването от държава членка на разпоредби на националното право, включително и конституционни, не би могло да засегне единството и ефективността на правото на ЕС, защото действието на принципа на предимство на съюзното право обвързва всички органи на дадена държава членка, без националните разпоредби да могат да са пречка за това /справка - решение от 23.11.2021 г. на СЕС по дело C-564/19, т. 78 и т. 79/. В логиката на изложеното до тук е и схващането, неотклонно застъпвано в практиката на СЕС, че когато националната правна уредба не може да се тълкува в съответствие с изискванията на правото на ЕС, принципът на предимство на правото на Съюза изисква националният съд, натоварен в рамките на своята компетентност с прилагането на разпоредбите на съюзното право, да гарантира пълното им действие, като при необходимост по собствена инициатива да остави без приложение противоречащите им разпоредби от националното законодателство, дори да са по-късни, без да е необходимо да иска или да изчаква предварителната им отмяна по законодателен или по какъвто и да било друг ред, предвиден в конституцията /справка - решение от 18.01.2022 г. на СЕС по дело C-261/20, т. 30/. Неизменна част от правото на Съюза, неминуемо ползваща се с предимство пред националното законодателство, е и практиката на СЕС, в частност - с оглед данните по настоящото дело, постановените от Съда решения /заключения/ по отправени от националните юрисдикции на държавите членки, преюдициални запитвания, в предвиденото в чл. 267 от Договора за функциониране на ЕС /ДФЕС/, производство. Още в ранната практика на СЕС е прието, че преюдициалните заключения се ползват със задължителна сила на тълкуваното нещо, която важи безусловно спрямо всички национални съдилища на всички държави членки /справка - А. К., "Преюдициалното запитване до Съда на Европейските общности", издателство "С." 2008 г., стр. 282/. Именно затова и една от възприетите в практиката на СЕС

хипотези, при която отпада задължението за отправяне на преюдициално запитване от страна на националните юрисдикции, чиито решения не подлежат на обжалване, е тази, при която разглежданата разпоредба е била предмет на тълкуване от Съда. Задължителният характер на вече даденото тълкуване по чл. 267 ДФЕС може да лиши, според СЕС, предвиденото в трета алинея на тази разпоредба задължение /на националните юрисдикции, чиито решения не подлежат на обжалване/ от основание и така да го изпразни от съдържание, и по-специално - когато повдигнатият въпрос е по същество идентичен с въпрос, който вече е бил предмет на преюдициално решение по подобно дело или когато разглежданият правен въпрос е разрешен в установената практика на Съда, независимо от естеството на производствата, по които е постановена тази съдебна практика, и дори да няма пълно съвпадение на спорните въпроси /справка - решение от 06.10.2021 г. на СЕС по дело C-561/19, т. 36/. Анализът на изтъкнатите принципни постулати, ценени в контекста на данните по делото и сходството на последните с фактите, установени в главното производство по дело C-159/21 на СЕС, обосновават извод за незаконосъобразността на оспорения индивидуален административен акт поради противоречието му с постановеното по същото дело на СЕС, решение от 22.09.2022 г., а оттам - и за основателност на жалбата.

Според цитираното решение ан ВАС, следва да се съобрази даденото в заключението на СЕС по дело C-159/21, тълкуване на относимите към правния спор разпоредби от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26.06.2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила /Директива 2013/32/ЕС/ и Директива 2011/95/ЕС от 13.12.2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанец или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила /Директива 2011/95/, въведени в българското законодателство чрез разпоредбите на ЗУБ. Според възприетото от СЕС в решението му по дело C-159/21, чл. 4, § 1 и § 2, чл. 10, § 2 и § 3, чл. 11, § 2 и чл. 45, § 3 от Директива 2013/32 във връзка с чл. 14, § 4, б. А и чл. 17, § 1, б. г от Директива 2011/95 не допускат национална правна уредба, съгласно която, когато органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност, са констатирани с немотивирано становище, че дадено лице представлява заплаха за тази сигурност, решаващият орган е длъжен системно да отказва да предостави субсидиарна закрила на това лице или да отнеме предоставената по-рано международна закрила на същото лице, като се основава на споменатото становище. Според мотивите на Съда в горепосоченото решение, единствено решаващият орган, /който според чл. 2, б. "е" от Директива 2013/32 е всеки квазисъдебен или административен орган в държавата членка, компетентен за разглеждането на молбите за международна закрила, както и да вземе решение като първа инстанция по такива случаи, тоест по аргумент от чл. 48, ал. 1, т. 1 и чл. 52 ЗУБ - председателят или заместник председателят на ДАБ/, под съдебен контрол, е този, който трябва да направи преценка на всички релевантни факти и обстоятелства, включително свързаните с прилагането на членове 14 и 17 от Директива 2011/95, едва след която да приеме решение. Този орган не може надлежно просто да приведе в действие решение, прието от друг орган, което е задължително за него по силата на национална правна

уредба, и само на това основание да откаже да предостави субсидиарна закрила или да отнеме предоставената по-рано международна закрила. Напротив, решаващият орган трябва да разполага с цялата релевантна информация и като я вземе предвид, самостоятелно да прецени фактите и обстоятелствата, за да определи съдържанието на решението си, както и да го мотивира в пълна степен. Решаващият орган трябва да има свобода на преценка, за да реши дали съображения, свързани с националната сигурност на съответната държава членка, трябва да доведат до отказ от предоставяне на хуманитарна закрила или до отнемане на статута на бежанец, което изключва вероятността констатирането на заплаха за тази сигурност автоматично да предполага подобен отказ или отнемане. С оглед на самите функции на решаващия орган, значението на информацията, предоставена от органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност и нейната относимост към целите на решението за предоставяне на международна закрила, е необходимо да бъдат свободно преценявани от решаващия орган, който няма как да бъде задължен да се основе на немотивирано становище, издадено от органи със специализирани функции, свързани с националната сигурност, на база оценка, чиято фактическа основа не му е известна. Следователно, ценена в контекста на изложеното, безспорната установеност по делото, че на чужденеца е отказан хуманитарен статут /независимо от установеното от органа наличие на предпоставките за предоставяне на такъв статут/, само заради изразеното от ДАНС отрицателно становище, при това без овластеният за вземане на решение относно предоставянето на този статут орган, да е извършил самостоятелна и собствена преценка на релевантните за случая факти, дали повод на ДАНС да възрази срещу предоставянето на международна закрила на сирийския гражданин /обективирани в справка рег. № RB-202001-001-03/T-6-548/26.01.2024 г., която не е приобщена към преписката/, налага извод, че оспореният административен акт е несъответен на решението на СЕС по дело C-159/21 г. и даденото с него тълкуване, в т. ч. на разпоредбата на чл. 17, § 1, б. г от Директива 2011/95/почти дословно възпроизведена в чл. 12, ал. 2, т. 4 ЗУБ и съгласно която гражданин на трета държава или лице без гражданство се изключват от кръга на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, ако съществуват сериозни основания да се чита, че съответното лице представлява заплаха за обществото или за сигурността на държавата членка, в която се намира/.

Предвид изложеното, обжалваното решение следва да се отмени и делото върне на административния орган като преписка на основание чл. 173, ал. 2 от АПК за ново произнасяне по молбата на жалбоподателя за

предоставяне на международна закрила. При новото произнасяне по молбата за закрила, председателят на ДАБ следва да изиска мотивите към даденото с писмото на ДАНС отрицателно становище и по-специално - съдържащите се в справка рег. № RB-202001-001-03/T-6-548/26.01.2024 г. Това се налага, както поради практиката на СЕС, намерила израз в решението по дело C-159/21 г., така и поради изискването на чл. 75, ал. 2 ЗУБ, при произнасяне по молба за международна закрила да бъдат преценявани всички относими факти, декларации или документи, свързани с личното положение на молителя, държавата му по произход и възможността лицето да се ползва от закрилата на друга държава, чието гражданство би могъл да придобие. По аргумент от чл. 58, ал. 10 ЗУБ, наред в всички останали данни при тази преценка следва да бъде взето предвид и писменото становище на ДАНС.

За изчерпателност следва да се посочи, че при новото произнасяне по молбата за международна закрила на сирийския гражданин, административният орган следва да съобрази и даденото от СЕС тълкуване в решението му от 22.09.2022 г. по дело C-159/21 г., на чл. 23, § 1, ал. 2 от Директива 2013/32. Според мотивите на СЕС, макар посочената разпоредба от директивата да разрешава на държавите членки, по-специално когато националната сигурност го налага, да не предоставят на съответното лице пряк достъп до цялото му досие, тази разпоредба не може, без да се нарушат принципа на ефективност, правото на добра администрация и правото на ефективни правни средства за защита, да се тълкува в смисъл, че допуска компетентните органи да поставят това лице в положение, при което нито то, нито правният му съветник, биха били в състояние да се запознаят надлежно, евентуално в рамките на специална процедура, с която трябва да се защити националната сигурност, със същественото съдържание на данните от важно значение, приложени към това досие. Правото на защита на заинтересованото лице не е гарантирано в достатъчна степен от възможността на компетентната юрисдикция да има достъп до досието, защото тази възможност не може да замести достъпа на търсещото закрила лице или на съветника му до информацията, приложена към това досие, или поне до съдържанието по същество на мотивите, на които се основава приетото спрямо него решение.

Предвид гореизложеното, и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК съдът приема, че жалбата следва да се уважи, като се приложи чл. 173, ал. 2 от АПК.

Въз основа на гореизложеното, съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ , по жалба на Х. А. А., ЛНЧ: [ЕГН], гражданин на С., съд. адр. [населено място], [улица], партер, Решение № 3996/06.03.2024 г. на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ.

ИЗПРАЩА делото като преписка на Председателя на ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ за ново произнасяне по молба на Х. А. А., ЛНЧ: [ЕГН], гражданин на С., съд. адр. [населено място], [улица], партер за предоставяне на международна закрила вх. № 105400-7592/25.10.2023 г. , като се съобразят мотивите на решението.

Решението подлежи на обжалване от страните, пред Върховен административен съд, в четиринадесетдневен срок от съобщението, че е изготвено.